

JYRKI HILPELÄ (2003). Voiko nyky-yhteiskunnassa kasvaa moraalisubjektiksi?

Kasvatuksen kannalta oleellinen kysymys on mm. se, syntyvätkö moraaliset rakenteet ihmiselle luonnollisen kypsymisen vai ympäristövaikutuksen tuloksena. Artikkelissa pohditaan moraalin olemusta ja ehtoja yleensä sekä niitä taustana käyttäen moraalin toteutumista ja ihmisen kasvua moraalisubjektiksi postmoderniksi luonnehditussa nyky-yhteiskunnassa. Historiallisena lähtökohtana on modernin moraalit, jonka tuli täyttää järjen vaatimukset. Nyt elämäämme aikakautta luonnehtii kolme trendiä: 1) järjen merkityksen väheneminen ja spontaanien, yksilöllisten halujen esiinnousu, 2) elämälle merkitystä antavien yliyksilöllisten arvojen korvautuminen välinearvoilla sekä 3) individualismin korostuminen yhteisöllisyyden kustannuksella. Kirjoittaja pohtii moraalisubjektin toteutumisen mahdollisuutta näiden trendien vallitessa. Onko aikakautemme ihmiselle ominaista kansalaiskylmyys (Theodor Adornon termi Kälte; ihminen katsoo ennen muuta omaa etuaan, ja Zygmund Baumanin eettinen välinpitämättömyys)? Näyttää kuitenkin siltä, että moraalilla motiivilla on taipumus hävitä kilpailussa muille pontimille.

JYRKI HILPELÄ (2003). Is it possible to grow up to be a moral subject in the modern society?

A central question for education is whether an individual's moral structures grow as a result of a natural maturing process or environmental influences. The author discusses the nature and preconditions of morality in general, then looks at how morality is realised, how people grow up to be moral subjects in post-modern society. The historical starting point is the morality of the modern, which had to meet the demands of reason. The present era, by contrast, is characterised by three trends: 1) there is a decrease in the importance of reason and the emergence of spontaneous, individual desires, 2) the values which give meaning to life, values which transcend individuals, are being supplanted by instrumental values, and 3) there is an emphasis on individualism at the expense of community. The author considers whether it is even possible to become a moral subject while these trends prevail. Do people today possess civic coldness (Theodor Adorno's term Kälte, people looking out first and foremost for their own good, and Zygmund Bauman's ethical indifference)? Nevertheless, it does look as if moral motives tend to lose out in a race with other forces.